

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Dykkar ref.:

Vår dato: 20.10.2017
Vår ref.: 2017/11301
Arkivnr.: 512.1

Innovasjon Norge Rogaland
Pb 448 Sentrum
0104 OSLO

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmroese@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

IBU-tilskot til etablering og vidareutvikling av frukt- og bærfelt i Rogaland

Vi viser til vårt oppdragsbrev om strategisk bruk av dei bedriftsretta midlane for investering og bedriftsutvikling i landbruket (IBU-midlane) i 2017. Det blei i 2014 utarbeida eit kriteriedokument for **IBU-tilskot til etablering og vidareutvikling av frukthagar**. Vi har i samråd med fruktnæringa og den regionale partnerskapen revidert kriteriedokumentet basert på erfaringar med fruktsatsinga og produksjons- og marknadsmessig utvikling i næringa dei siste tre åra. Nytt av året er integrering av børsatsinga i kriteria.

Kriteria følgjer direkte inn i dette dokumentet på side 2 til 4.

Vi legg til grunn at Innovasjon Norge Rogaland tek kontakt med både oss og frukt- og bærnæringa, dersom erfaringar og andre omstende skulle tilseie behov for å revidere kriteria.

Med helsing

Geir Skadberg
landbruksdirektør

Eli Munkeby Serigstad
seniorrådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Saksbehandlar: Eli Munkeby Serigstad
Saksbehandlar telefon: 51 56 89 62
E-post: fmroese@fylkesmannen.no

Kopi til:

Rogaland fylkeskommune Postboks 130 4001 Stavanger
Rogaland bonde- og småbrukarlag
Rogaland bondelag
Rogaland frukt- og bær dyrkarlag

Kriteriedokument for frukt- og bærproduksjon gjeldande frå 20. oktober 2017

Bakgrunn

Det skal produserast meir mat i Rogaland i åra framover og auka frukt- og bærproduksjon er ein av strategiane for å få til dette. Fruktproduksjonen blei starta opp i 2014 og vil vare ut 2019. Rekrutteringa har betra seg monaleg, men med fleire nye produsentar blir kravet til kompetanseheving større. Erfaringane så langt i fruktproduksjonen viser at dyrkarane satsar profesjonelt ved å knyte til seg fagekspertise og utvikle sin eigen dyrkarkompetanse. Marknadane er gode og prognosane likeeins for åra framover. Etablering og vidareutvikling av frukt- og bærproduksjon er kapitalkrevjande og – bindande. Denne tilskotsordninga har som mål å utløyse auka frukt- og bærproduksjon i Rogaland.

Det vil vere mogleg å søke om både tilskot og lån frå Innovasjon Norge, men det er opptil Innovasjon Norge å finne den mest gunstige kombinasjonen. Både nye og etablerte dyrkarar kan søke om midlar frå Innovasjon Norge. Humankapital og effektiv produksjon vil bli vektlagt.

Det gis prioritet til etablering av fruktfelt som er framtidsretta. I tillegg gis det prioritet til produksjon av morellar i tunnel/ eksisterande veksthus ettersom denne produksjonen har størst økonomisk risiko med fleire år utan inntening. Pilotperioden for veksthusproduksjonen er 2017 – 2021. Ordninga vil bli evaluert i 2018.

Import av bær er formidabel. Derfor vil bær bli et satsingsområde dei komande fem åra og Rogaland frukt- og bærproduktlag (RFBL) vil også her vere ein sentral aktør. Grossistane ønsker helst bær dyrka i tunnel. Bær dyrka i tunnel/eksisterande veksthus gis prioritet og pilotperioden er 2018 – 2022. Ordninga vil bli evaluert i 2020.

IBU-tilskot og eigeninnsats

Tilskotsordninga er heimla i mål 7 i den strategiske planen for landbruket i fylket - *Regionalplan for landbruk i Rogaland*. Nyetablering og vidareutvikling av fruktfelt, morellar i veksthus og bær i tunnel kan finansierast med IBU-midlar. Avhengig av karakteren av tiltaket, kan det løyvast inntil 33% tilskot av godkjent kostnad for konvensjonell dyrking og inntil 50% tilskot for økologisk dyrking. Søknadane skal leverast inn elektronisk via www.innovasjon norge.no. Arbeidsfrista er 3 år frå løyving. Utbetaling av tilskot skjer etter Innovasjon Norge sine standardvilkår.

Eigeninnsatsen kan godkjennast med inntil kr 350,- per time for eige arbeid med rydding, tilrettelegging av arealet, planting, oppføring og oppbinding. Rekneskapen skal førast slik at han er lett kontrollert i høve til føresetnadene og endeleg resultat. Eigeninnsats skal dokumenterast med timelister. I følgje IN sitt regelverk gjeld eigeninnsatsen «ufakturert arbeid av innehavar, ektefelle og meldepliktig samboar med felles bedrift i selskapsformene ENK, ANS og DA. Ufakturert arbeid av t.d. barn og foreldre/svigerforeldre kan ikkje takast med i prosjektrekneskapet.»

Søknad og sakshandsaming

Kommunane er førstelinje – både med omsyn til informasjon, rettleiing og kvalitetssikring av søknaden før den endeleg blir sendt inn elektronisk.

Innovasjon Norge handsamer alle søknader individuelt, og etter Innovasjon Norge sin policy og «Retningslinjer for prioritering av bedriftsretta IBU-midlar for Innovasjon Norge Rogaland 2016».

Innovasjon Norge kan i denne frukt- og bærproduksjonen dispensere frå kravet om at «prosjekt må vera tilknytt ein konsesjonspliktig landbrukseigedom i aktiv drift, eller føretaket må oppfylle krava til å kunne søkje produksjonstilskot i jordbruket».

Dokumentasjon som må følge med søknaden;

- Dekningsbidragskalkyle utarbeidd av NILF www.landbruksforum.no
- 5-årig driftsplan over den totale drifta, frå det året felta er ferdige.
- Kart som viser rydding og planting/planteplan
- Kopi av fadderavtale, dersom fadderordninga inngår i kostnadsgrunnlaget. Fadderordninga administrerast av Rogaland Frukt- og bærproduktlag.
- For økologisk driftsopplegg må det før utbetaling dokumenterast at arealet er godkjent av Debio.

Søkjjarar som vel andre salskanalar enn godkjende fruktmottak, må dokumentere at denne forma for sal gir ein trygg omsetnad (leveringsavtale) som forsvarar investeringa i nytt plantefelt.

Tiltak som kan takast med i kostnadsgrunnlaget

- Ryddekostnader; ymse tilrettelegging av areal for nyplanting og arbeid med rydding av gamle tre. Det kan berre gjevast tilskot til rydding dersom nyplanting av tilsvarande areal inngår i planen. Arrondering av arealet, grøfting og vedlikehald av grøfter kan godkjennast.
- Plante- og utstyrskostnader; planter (**gjeld berre kjernefrukt**), pottar, plantearbeid, oppbinding, tekniske løysingar, insektsnett/haglnett, modifisering eller nytt vatnings- og gjødslingsanlegg, og evt. dekkesystem.
- Dersom ny kjøle eller utvida kjølekapasitet er føresetnad for å kunne gjere nye investeringar, tek søkar kontakt med Innovasjon Norge for vurdering om dette kan inngå i kostnadsgrunnlaget.
- Andre kostnader;
 - Styringssystem til vatning og gjødsling, blandetank, oppføring av hjortegjerde, fadderordning, andre kompetansetiltak.
 - Innovative haustemaskinar og andre tekniske nyvinningar kan inkluderast. Tiltaket må diskuterast med/godkjennast av RFBL på førehand.

Satsar som blir lagt til grunn for godkjende kostnader

- Rydding og grøfting av areal til frukthagar	inntil kr	24.000 per dekar
- Planting av kjernefrukt; eple og pære	inntil kr	125.000 per dekar
- Planting av plomme	inntil kr	55.000 per dekar
- Planting av morellar i tunnel	inntil kr	130.000 per dekar
- Tunnelar for bær	(kostnadstilbod frå leverandør akseptert)	
- Hjortegjerde	inntil kr	kr 200 pr l.m.

Kriterium for å stimulere til auka frukt- og bærproduksjon

- Det skal leggjast stor vekt på at sortar/kulturar og dyrkingssystem er **framtidiretta** og at dette skjer i samråd med det aktuelle fruktmottaket, rettleiingstenesta og/eller grossistledet.
- For å sikre marknadstilgang, må søkar vise til **leveringsavtale** med grossist.
- For å sikre og utvikle dyrkarkompetansen, må søkjar vere **medlem** i Norsk landbruksrådgiving og Rogaland frukt- og bær dyrkarlag. For å vidareutvikle frukt- og bær næringa, blir produsentane oppmoda om å delta i forskings- og utviklingsprosjekt.
- For å sikre god kompetanseutvikling skal nye dyrkarar ha ei **fadderordning** og ha tilbod om nybegynnar-/etterutdanningskurs.
- Det vil vere krav om at dyrkaren skal vere profesjonell, og at tiltaket skal vere ein del av ei langsiktig satsing og føre til ei **vesentleg inntening** på garden.

- Arealkrav konvensjonell produksjon
 - **Eple, plomme og pære på friland:** plan om å dyrke minst 20 dekar etter tettplantingsprinsippet, men kan starte med å dyrke 10 dekar.
 - **Morellar i tunnel:** plan om å dyrke minst 5 dekar, men kan starte med 2 dekar.
 - **Morellar i veksthus:** plan om å dyrke minst 1,5 dekar, men kan starte 1 dekar.
 - **Bær i tunnel:** plan om å dyrke minst 3 dekar, men kan starte med 1 dekar.
 - **Bær i veksthus:** plan om å dyrke minst 1 dekar.

- Arealkrav økologisk produksjon
 - gjeld berre frilandsproduksjon: plan om minst 10 dekar, men kan starte med 3 dekar.

Arealkrava kan unntaksvis og i spesielle tilfelle fråvikast.